

Yenilikçi Finansman Yapıları: Türkiye'deki Vakıflar İçin Yeni Modeller

Türkiye'deki vakıflar; değişken ekonomik dinamikler, enflasyon ve sivil toplum alanında azalan kaynaklar nedeniyle mevcut kaynaklarını daha verimli kullanma ihtiyacıyla karşı karşıyadır. Bu notta paylaşılan örnek finansman modelleri; vakıflara risk yönetimi, kaynak verimliliği, sonuç odaklı yaklaşım ve yeni iş birlikleri geliştirme konularında çözümler sunmaktadır. Bu ve benzeri modeller, her vakfın kendi amacına ve koşullarına göre uyarlanıp yapılandırılabilir.

ÜÇ TEMEL YAPI

01

Sonuç Odaklı Sözleşme (SOS)

Outcomes-Based Contracting

NASIL ÇALIŞIR?

- Sonuç fonlayıcı ve sosyal yatırımcı arasındaki anlaşma ile kurgulanan SOS yapısında; sosyal yatırımcı, sonuç fonlayıcının belirttiği hedeflerin (örn. 500 işsiz gencin eğitilmesi ve sonrasında 6 ay istihdamda kalmaları) gerçekleşmesi için finansal kaynaklarını kullanır ve risk alır.
- Sonuçlar gerçekleşip kanıtlandığında sonuç fonlayıcı sosyal yatırımcıya ödeme yapar.

VAKIF İÇİN NE SAĞLAR?

- Vakıflar sonuç fonlayıcı ya da sosyal yatırımcı olabilir.
- Sonuç fonlayıcı olduklarında sadece önceden belirlenen sosyal sonuçlar gerçekleştiğinde ödeme yapar.
- Sosyal yatırımcı rolünde hem belli bir finansal getiri hem de ölçülebilir etki yaratır.
- Uluslararası sosyal yatırımcılarla işbirliği fırsatı olur.

02

Etki Bağlantılı Finansman

Impact Linked Finance (ILF) & Social Impact Incentives (SIINC)

NASIL ÇALIŞIR?

- Etki Bağlantılı Finansman çatısında kredi ya da hibe ile kurgulanan farklı finansman modelleri bulunur.
- Bunlardan Sosyal Etki Teşvikleri (SIINC) girişimleri mevcut faaliyetlerini olumlu sonuç yaratacak şekilde büyütme ödül sistemi ile teşvik eder.
- Örneğin, SIINC kapsamında girişimlerin etki alanlarını genişletmeleri şu şekillerde teşvik edilebilir:
  - Fintek:** Banka hesabı olmayan kadınları öncelikli hedefi olarak görmeyen bir girişimin; bu kadınları da müşteri portföyüne dahil etmesi, onların hesap açmalarını ve sunulan finansal araçları kullanmalarını sağlaması.
  - Tarım Teknolojileri:** Büyük ölçekli çiftçilere su verimliliği sunan bir girişimin; kırsaldaki küçük ölçekli üreticileri de hedef kitesine dahil etmesi, onlara ürün sağlaması ve bu teknolojinin kullanımını yaygınlaştırması.

VAKIF İÇİN NE SAĞLAR?

- Vakıf kaynakları kullanılarak ticari çözümlerin sosyal etki yaratması teşvik edilir.
- Vakıf ancak girişimler etkiyi gerçekleştirdiğinde ödeme yapar.

03

Geri Bağışlanabilir Hibe

Recoverable Grants

NASIL ÇALIŞIR?

- Vakıf, belirlenen kriterlere göre seçilen proje/girişim/STK'ya hibe sağlar.
- Önceden belirlenen, finansal hedeflerle ilgili durum gerçekleşirse (örn. belirli gelir düzeyi) hibeyi alan kurum aldığı tutarda geri bağış yapar.
- Belirlenen durum gerçekleşmezse verilen hibe geri alınmaz.
- Geri dönen hibe yeni bir proje/girişim/STK için yeniden kullanılır.

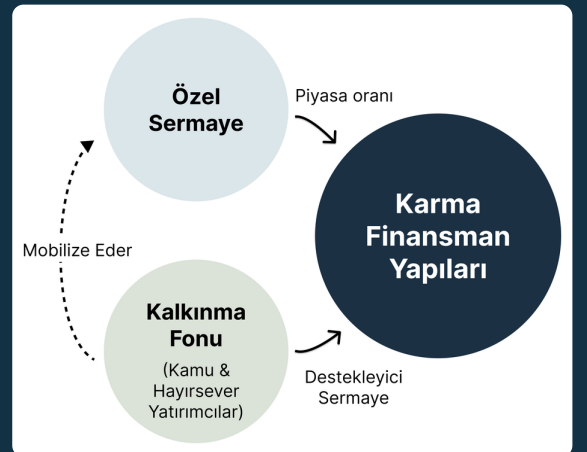
VAKIF İÇİN NE SAĞLAR?

- Başarılı hibelerin vakfa geri dönmesi, hibe havuzunun devamlılığına imkân tanır.
- Banka kredilerine uygun olmayan proje/girişim/STK'ların büyümeleri için finansman sağlar.
- Kaynakları sınırlı vakıflar için döngüsel bir finansman modeli yaratır.

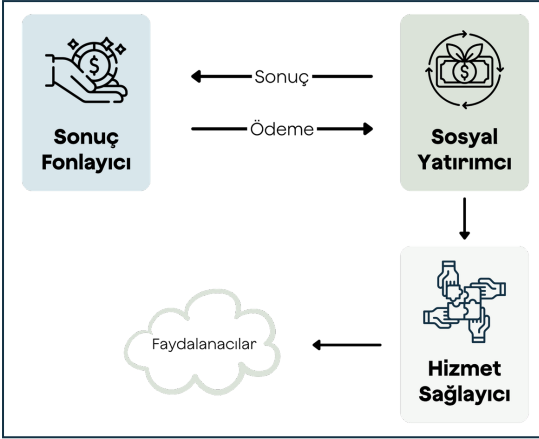
Karma Finansman (Blended Finance)

Bu üç modelden ayrı olan karma finansman bir yatırım modeli değil, yatırım yapılandırma yaklaşımıdır. Karma finansmanın temelinde kamu ve/veya filantropi kaynaklarının özel sermaye ile bir araya getirilerek tek başına olabileceğinden daha fazla kaynak ve etki oluşturma amacı vardır. Bu yaklaşım farklı yöntemlerle gerçekleşebilir; örneğin kamu garanti vererek özel sektöre güven sağlayabilir, kamu ya da filantropi 'ilk kayıp' riskini alarak özel sektörün riskini azaltabilir, kamu ya da filantropi teknik destek sağlayarak veya getiriyi paylaşarak yatırımların teknik ve ticari başarı oranını yükseltebilir.

Vakıflar, yukarıdaki modellerle entegre şekilde veya onlardan bağımsız olarak, karma finansman araçlarını kendi finansman stratejilerinde değerlendirebilirler.

01 — SONUÇ ODAKLI SÖZLEŞME (SOS)

TÜRKİYE

İstanbul Kodluyor - NEET Gençlerin İstihdamı Sonuç Odaklı Sözleşmesi

Türkiye'nin ilk Sonuç Odaklı Sözleşmesidir. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı desteği ile İSTKA sonuç fonlayıcı, Bridges Outcomes Partnerships sosyal yatırımcı rolündeydi. Ne istihdamda ne eğitimde olan gençler için bilişim sektöründe sürdürülebilir istihdam hedeflenmişti. İstanbul Kodluyor sonrasında istihdam odağında daha büyük bir ölçekte SOS için çalışmalar başlamış ve devam etmektedir.

GÜNEY AFRIKA

eThekwini Belediyesi Evsiz Gençlerin İstihdamı Sonuç Odaklı Sözleşmesi

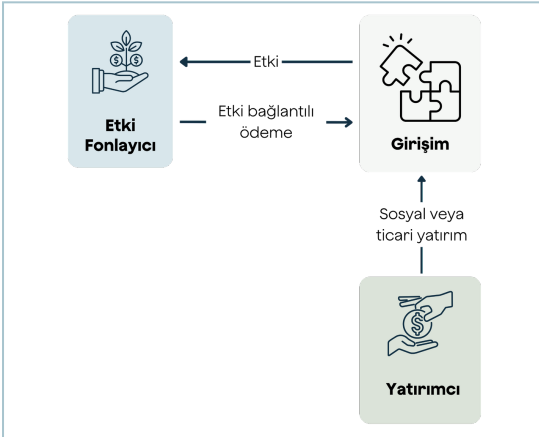
Alethina olarak, eThekwini Belediyesi ile evsiz gençlerin iş becerileri odağında eğitimler olarak istihdama katılmaları için sonuç odaklı sözleşme kurguladık ve yatırımcısı ile bir araya getirdik. Sözleşmenin Eylül ayında yatırımcısı ile hayata geçmesi beklenmektedir.

DÜNYADAN ÖRNEKLER

Sonuç odaklı sözleşme hangi konularda kullanılabilir?

SOS yapısındaki belirleyici unsur ölçülebilir ve kanıtlanabilir sonuçların gerçekleşmesidir. Dünyadaki uygulamalarda en çok örnek istihdam, eğitim, sağlık, çocuk ve aile refahı konularındandır. Ancak doğru sonuçlar belirlendiğinde çevre ya da farklı konularda da uygulanabilir.

02 — ETKİ BAĞLANTILI FİNANSMAN

LATİN AMERİKA

ILF for Gender Inclusive Fintech

Roots of Impact, Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC) desteği ile; Kolombiya, Peru ve Ekvador'daki göçmen kadınların finansal kapsayıcılığı için FinTechlere sosyal etki teşvikleri sunuyor.

GÜNEY AFRIKA · ETİYOPYA · MISIR

Örnekler

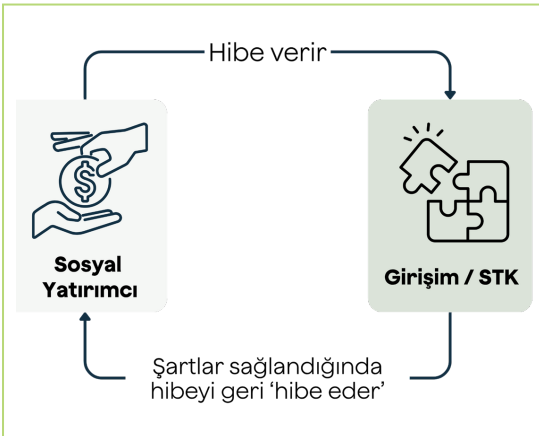
Alethina olarak dahil olduğumuz bazı projeler:

Güney Afrika: Dijital kapsayıcılık sonuçlarını teşvik fonu kurgulanması (ILF for Digital Inclusion).

Etinya: Kentsel kadın girişimcilerin iklim uyum teknolojilerine erişimi için teşvik modeli geliştirilmesi. (ILF for Climate Resilience Tech)

Mısır: İklim teknolojisi girişimlerine sosyal etki teşvikleri için fizibilite çalışması tamamlandı. (ILF for Gender Inclusive Climate Techs)

03 — GERİ BAĞIŞLANABİLİR HİBE

TÜRKİYE

Yaratıcı Endüstriler Fonu

Alethina olarak tiyatro ve sanatta 'ilk' unsurları destekleyen geri bağışlanabilir hibe modeli üzerine çalışıyoruz. Desteklenecek projelerin gelirleri belirlenen seviyeyi aştığında fona 'geri hibe' yaptıkları bir uygulama planlanıyor.

ALETHİNA'NIN SEECO İÇİN HAZIRLADIĞI REHBERLER

SEECO · REHBER

Sonuç Odaklı Sözleşme Rehberi

Outcomes-Based Contracting

PDF ↗

SEECO · REHBER

Karma Finansman Rehberi

Blended Finance Kılavuzu

PDF ↗

Tüm yayınlar: seeco.org.tr